

## FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2013 rd

### Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattningsförfarande och av arbetarskyddslagen

#### INLEDNING

##### **Remiss**

Riksdagen remitterade den 21 september 2012 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattningsförfarande och av arbetarskyddslagen (RP 92/2012 rd) till finansutskottet för beredning.

##### **Ställningstagande**

I enlighet med riksdagens beslut har arbetslivs- och jämställdhetsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (AjUU 17/2012 rd) återges efter betänkandet.

##### **Beredning i delegation**

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

##### **Sakkunniga**

Skattedelegationen har hört

- lagstiftningsråd Jukka Vanhanen, finansministeriet
- chefsjurist Matti Merisalo och överinspektör Sari Wulff, Skatteförvaltningen
- chef för samhällsfrågor Mats Nyman, Akava rf
- ledande skatteexpert Tero Honkavaara, Finlands Näringsliv rf
- överinspektör Keijo Päivärinta, Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- direktör Terhi Järvikare, Centralhandelskammaren

- skattedirektör Taru Taajamaa och momsexpert Kaisa Tuominen, Neste Oil Abp
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- skatteexpert Simo Valtti, Familjeföretagens förbund rf
- andra ordförande Kyösti Suokas, Byggnadsförbundet rf
- arbetsmarknadschef Tapio Kari, Byggnadsindustrin RT rf
- teknisk direktör Ilpo Peltonen, Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry
- ekonomisk expert Helena Pentti, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- chefsjurist Anu Kärkkäinen, Finlands Fastighetsförbund rf
- skatteexpert Jukka Hakola, Finlands Kommunförbund
- styrelseledamot Vuokko Mäkinen, Ekonomistyringsförbundet i Finland rf
- direktör Anna Lundén, Företagarna i Finland rf
- chef för samhällsrelationer Jukka Ihanus, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf
- direktör Juha Koponen, Skattebetalarnas Centralförbund.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- justitieministeriet
- Pientaloteollisuus PTT ry
- inrikesministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet
- Finlands Kommunförbund

- Dataombudsmannens byrå
- finansministeriet
- miljöministeriet.

Dessutom har Suomen Omakotitaloliitto ry meddelat att föreningen inte har några anmärkningar i ärendet.

## PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om beskattningsförfarande och i arbetarskyddslagen.

Till lagen om beskattningsförfarande fogas det enligt förslaget bestämmelser om ett förfarande för månatlig anmälan av arbetstagare och entreprenader på byggarbetsplatser. Bestämmelserna syftar till att effektivisera skattekontrollen inom byggbranschen.

Den som beställer byggtjänster ska lämna Skatteförvaltningen uppgifter som behövs för skattekontrollen om de företag som på beställarens uppdrag utför sådana byggtjänster som avses i mervärdesskattelagen eller som uppför eller river byggställningar eller som hyr ut arbetskraft åt beställaren för dessa ändamål. Likaså ska beställaren lämna uppgifter om vederlag som betalas till dessa företag.

Huvudentreprenören eller någon annan som är den huvudsakliga genomföraren av byggprojektet på en gemensam byggarbetsplats ska lämna Skatteförvaltningen uppgifter som behövs för skattekontrollen om de arbetstagare eller egenföretagare som arbetar på arbetsplatsen. Enligt förslaget ska ett företag som är verksamt på arbetsplatsen å sin sida lämna uppgifter om de arbetstagare som är i företagets tjänst till den huvudsakliga genomföraren av byggprojektet.

En byggherre som är en fysisk person ska lämna Skatteförvaltningen uppgifter om de ar-

betstagare och företag som utfört byggarbetet samt om löner och annat vederlag som betalats ut till dem före den slutsyn som enligt markanvändnings- och bygglagen ska göras innan byggnaden tas i bruk, i det fall att bygget kräver bygglov. Byggherren ska vid slutsynen dessutom visa byggnadstillsynsmyndigheten ett av Skatteförvaltningen utfärdat intyg över att uppgiftsskyldigheten har uppfyllts. Bestämmelsen om försumelseavgift ändras enligt förslaget så att försumelseavgift får påföras byggherren, om denne försummat sin skyldighet att lämna uppgifter.

Till arbetarskyddslagen fogas det enligt förslaget en bestämmelse om att huvudentreprenören eller någon annan som i huvudsak genomför byggprojektet på en gemensam byggarbetsplats ska föra och förvara en förteckning över de arbetstagare och egenföretagare som arbetar på arbetsplatsen. Arbetsgivare och egenföretagare är enligt förslaget skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för förteckningen. Bestämmelsen om arbetarskyddsförseelse avses bli ändrad i syfte att ge eftertryck åt skyldigheterna.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2013 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 oktober 2013.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Allmän motivering*

Utskottet tillstyrker propositionen med vissa mindre preciseringar. Dessutom föreslår utskottet att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2014 i stället för den 1 oktober 2013, som det planerats. Det skulle ge de berörda tillräckligt

med tid för att förbereda sig för de förestående ändringarna.

### *Bakgrund*

Propositionen utgör den senare delen av en projektportfölj som gäller kontrollen över anställ-

ningsfrågor och skattekontrollen inom byggbranschen. Projektets syfte är att skapa fungerande metoder som i görligaste mån i realtid motverkar svart ekonomi inom byggbranschen.

Den första och grundläggande delen av projektportföljen, dvs. att ta i bruk skattenummer inom byggbranschen, trädde i kraft delvis redan i december 2011 och i sin helhet från början av september i fjol.

Genom reformen blev byggherrar som leder eller övervakar en *gemensam byggarbetsplats* som avses i arbetarskyddslagen skyldiga att se till att de personkort som används på arbetsplatserna i fortsättningen också innehåller individuella *skattenummer* som Skatteförvaltningen tilldelat och registrerat. Skyldigheten utsträcktes till att omfatta också huvudentreprenören eller någon annan som huvudsakligen genomför byggprojektet och dessutom arbetsgivaren i fråga om egna anställda och avtalspartner. På detta sätt ville man se till att alla som kommer för att jobba på en gemensam byggarbetsplats finns i Skatteförvaltningens register innan de börjar jobba. Likaså kan var och en numera kontrollera i det offentliga skattenummerregistret om en viss person jämte skattenummer har antecknats i registret.

Redan i det inledande skedet visste man att enbart skattenummerregistrering inte räcker för att säkerställa en effektiv skattekontroll i realtid. Avsikten var att kontrollåtgärderna skulle utvecklas genom metoderna i den aktuella propositionen.

Syftet med denna proposition är således att effektivisera kontrollen och ta i bruk ett *månatligt anmälningsförfarande* om arbetstagare och byggentreprenader på byggena. Uppgifterna *behövs för skattekontrollen* och ska fastställas i lag. I lagen inskrivs också ett bemyndigande enligt vilket Skatteförvaltningen kan utfärda närmare bestämmelser om innehållet i de uppgifter som ska lämnas.

Skyldigheten att anmäla uppgifter om arbetstagare ska gälla huvudentreprenören eller någon annan som är den huvudsakliga genomföraren av byggprojektet på en gemensam byggarbetsplats, eller i brist på sådana byggherren själv. Anmä-

lan ska innehålla uppgifter om de arbetstagare eller egenföretagare som arbetar på arbetsplatsen. Huvudentreprenören ska dessutom på grund av arbetarskyddet föra en *förteckning* över samma personer. Förteckningen ska *uppdateras så snart förhållandena ändras*. Företag eller egenföretagare som arbetar på bygget ska på motsvarande sätt för egen del lämna uppgifter till huvudentreprenören.

Skyldigheten att anmäla uppgifter om entreprenader gäller den som beställer byggtjänsten. Den binds inte till begreppet gemensam byggarbetsplats utan gäller alla företag som utför *byggtjänster* som avses i 31 § 3 mom. i mervärdeskattelagen åt en beställare. Anmälningsskyldigheten ska således gälla också byggnadsarbeten som utförs av ett enda företag, t.ex. stambyte eller fasadrenovering i ett husbolag. Beställarens anmälningsskyldighet gäller inte bara byggtjänsterna utan också att uppföra eller riva byggnader eller hyra ut arbetskraft åt beställaren för dessa ändamål.

Propositionen utvidgar också en enskild persons skyldighet att lämna uppgifter om personliga byggprojekt. Den åtgärdar således en brist som man visste att kvarstod i kontrollen vid lagstiftningen om skattenummerregistret. Skyldigheten skulle trots allt endast gälla åtgärder som föregår bygglovet. En enskild person ska lämna Skatteförvaltningen uppgifter om de arbetstagare och företag som utfört byggarbetet före den slutsyn som ska göras innan byggnaden tas i bruk.

Propositionen medför således sammantaget omfattande skyldigheter för olika aktörer och medför i praktiken betydande ändringar för flera företag bl.a. i fråga om passagekontroll och hantering av information. Systemet förutsätter också stora omställningar och förberedelser av Skatteförvaltningen. Men på så sätt kan det säkerställas att Skatteförvaltningen får detaljerad, riktig och tidsenlig information för skattekontrollen, såsom syftet har varit. Uppgifterna bidrar på ett avgörande sätt till att ge en bättre bild av de utländska företag och anställda som är verksamma hos oss. Det är en grundförutsättning för att en

adekvat skattekontroll ska kunna tillämpas också på dem.

#### *Utskottets allmänna bedömning*

Utskottet anser att propositionen är en konsekvent fortsättning på kontrollen över anställningsfrågor och skattekontrollen inom byggbranschen. Det är också en del av de kontrollåtgärder mot svart ekonomi som ingår i överenskommelserna i regeringsprogrammet. Att ta i bruk anmälningsförfarandet ingår också i statsrådets principbeslut i januari 2012 om programmet för bekämpning av svart ekonomi och ekonomisk brottslighet för åren 2012—2015.

Ett allmänt mål är att förhindra användningen av svart arbetskraft och verksamhet i företag inom den svarta ekonomin. Det förbättrar konkurrenssituationen för de företag som följer reglerna och reducerar skatteförluster förorsakade av svart ekonomi. Den årliga ökningen av skatteinkomst om 300—400 miljoner euro som uppställs som mål i regeringsprogrammet förutsätter som utskottet ser det uttryckligen åtgärder som ingriper i strukturerna och som är tillräckligt heltäckande, och på så sätt också förebyggande. Propositionen uppfyller dessa villkor.

Målet att utrota svart ekonomi och förbättra konkurrenssituationen för företag som följer reglerna har vunnit fullt stöd också bland de sakkunniga som utskottet har utfrågat. Men utfrågningen har också visat att propositionen har beretts främst ur byggbranschens synvinkel. Det syns bl.a. i valet av centrala begrepp och i bedömningen av propositionens konsekvenser. Ändå gäller det föreslagna anmälningsförfarandet också företag och andra samfund utanför den egentliga byggbranschen såsom kommuner som verkar som byggherre. De praktiska konsekvenserna för dem kan vara betydande såväl operativt som ekonomiskt. Utskottet anser att dessa synpunkter är tungt vägande och beaktansvärda. Propositionen medför enbart för byggbranschen engångsutgifter om flera tiotals miljoner euro och bestående årliga utgifter i samma storleksordning. Konsekvenserna för andra företag är enligt de sakkunniga också betydande och t.ex. i fråga om ändringarna i datasystemen blir de för

vissa aktörer betydligt större än den genomsnittliga kostnad om 10 000 euro som nämns i propositionens motivering. — Det är i sig beskrivande för omställningens omfattning att Skatteförvaltningen har bedömt att anmälningsförfarandet medför ett bestående årligt personalbehov om 109 årsverken. Ett lämpligt jämförelseobjekt är internprissättningsprojektet, som också beräknas få betydande effekter. För det allokeras tillfälligt ca 40 årsverken på årsbas.

En annan sak är att propositionen har beretts som en förhållandevis konsekvent helhet. Den har tydliga beröringspunkter med den nuvarande kontrollen av byggbranschen, som framgår av det sagda. De centrala begreppen som "*gemensam byggarbetsplats*" eller "*bygg tjänster*" i mervärdesskattelagen har valts för att de redan används i lagstiftningen och är kända inom byggbranschen. På så sätt har man uttryckligen velat minska de administrativa kostnaderna som förorsakas av propositionen och underlätta de tolkningsproblem som sammanhänger med tillämpningen. Det har betydelse inom byggbranschen.

Likasa har det betydelse att det i praktiken har varit relativt svårt att finna fungerande nya definitioner eller avgränsningar i detta skede av behandlingen. Nya begrepp skulle skapa nya tillämpningsproblem - sannolikt också inom byggbranschen. Det har inte heller gått att göra avgränsningar på grundval av bygglov eftersom praxis för bygglov varierar rätt mycket i olika kommuner. De skattskyldiga skulle bli särbehandlade på grund av delvis slumpmässiga faktorer. Dessutom skulle avgränsningen leda till att också omfattande reparationsprojekt såsom fasadrenoveringar skulle lämnas utanför kontrollen utan grund. Kontrolleffekten skulle minska betydligt också om andra företag än de som huvudsakligen bedriver byggverksamhet skulle falla utanför anmälningsskyldigheten, såsom det har framgått vid utfrågningen av sakkunniga.

Det har således inte gått att finna adekvat avgränsande, rättvisa men kontrollmässigt effektiva nya definitioner trots att behandlingen av ärendet med avsikt har beretts tid i utskottet. Men det har också framgått att en stor del av problemen kan hanteras med hjälp av god styrning

och genom att uppgifter som har ringa betydelse med tanke på ekonomin eller skattekontrollen lämnas utanför anmälningsskyldigheten i Skatteförvaltningens beslut. Utskottet har betonat dessa aspekter och föreslår endast en liten precisering i Skatteförvaltningens bemyndigande.

Eftersom styrningen och användningen av Skatteförvaltningens bemyndigande direkt inverkar på hur väl propositionen blir genomförd i praktiken, behandlar utskottet dem separat i det följande tillsammans med vissa enskilda frågor som aktualiserats vid utfrågningen av sakkunniga.

#### *Behov av styrning*

Det största gränsdragningsproblemet sammanhänger kanske med begreppet "*gemensam byggarbetsplats*"<sup>1</sup>. På den baserar sig bl.a. anmälningsskyldigheten i fråga om uppgifter om arbetstagare samt skyldigheten att föra förteckning över dem som arbetar på bygget. Men begreppet hör till arbetarskyddslagen, och det relaterade ansvaret för styrning och kontroll hör till social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverket. Ansvarsområdena möts till den del som arbetarskyddslagen ska kompletteras med en ny 52 b § om skyldighet att föra förteckning jämte sanktionering i 63 §. Motivet för dessa ändringar är uttryckligen säkerheten i arbetet.

Situationen är en annan i den nya 15 b § om anmälning av uppgifter om arbetstagare i lagen om beskattningsförfarande, där kontrollen och sanktioneringen av försummelse åligger Skatteförvaltningen. För att Skatteförvaltningen ska

kunna styra aktörerna på behörigt sätt behöver den hjälp med tolkningen av avgränsningarna för gemensam byggarbetsplats av regionförvaltningsverken. Ta som exempel kommunens verksamhet som byggherre, ägare till stora fastighetsmassor eller industriföretag med omfattande verksamhet: alla dessa har ständigt olika slags underhålls- och byggarbeten på agendan.

Begreppet gemensam byggarbetsplats togs i bruk när arbetarskyddslagen totalreviderades 2002. Dess betydelse betonades ytterligare när skattenumren togs i bruk i och med 2011 års ändringar i lagstiftningen. Trots det har vi ännu inte någon som helst anvisning om tolkningen av begreppet på allmän nivå. Förarbetet för arbetarskyddslagen ger inte heller någon vägledning.

Utifrån det ovan sagda finner utskottet det nödvändigt att få till stånd tydliga, heltäckande och tillräckligt detaljerade anvisningar om gemensam byggarbetsplats i god tid före lagen träder i kraft. På så sätt kan aktörerna planera sina system rätt från början. Det innebär enligt utskottets bedömning i praktiken att anvisningarna ska finnas till hands senast ett år före lagen träder i kraft. På grund av sakens viktighetsordning föreslår utskottet ett uttalande som ålägger social- och hälsovårdsministeriet att se till att adekvata anvisningar blir publicerade.

Behovet av styrning gäller också begreppet "*bygg tjänster*" i mervärdesskattelagen, som inte är bekant för privatpersoner och andra byggherrar som inte är mervärdesskattskyldiga. Utskottet anser att det i sig är motiverat att begreppet används eftersom det är etablerat också inom byggbranschen. Dessutom kan andra skattepliktiga aktörer stödja sig på huruvida faktureringen för arbetet har gjorts enligt omvänd momsskyldighet. Det väger också in att de tolkningsproblemen som i början hängde ihop med introduktionen av omvänd momsskyldighet i hög grad är passerade nu. Läget har således normaliserats och eventuella oklarheter är normala tolknings-situationer.

Utskottet betonar slutligen vikten av styrning i anslutning till förfaranden; kontrollens effekt baserar sig i avgörande grad på hur lätt aktörerna kan uppfylla sina skyldigheter. Därför bör

<sup>1</sup> Gemensam byggarbetsplats definieras i statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 205/2009. Med det avses en arbetsplats där arbete enligt förordningens 1 § utförs och där flera än en arbetsgivare eller egenföretagare är verksamma samtidigt eller efter varandra. Förordningen tillämpas enligt 1 § vid nybyggnad, reparationsbyggnad och underhåll av byggnader och andra konstruktioner ovan och under jord och i vatten samt på installationsarbeten, rivningsarbeten, jord- och vattenbyggnad och planering som gäller byggandet i anslutning till det, samt på projektering och planering av byggprojekt som gäller sådana arbeten.

skatteförvaltningen skapa tydliga och smidiga elektroniska förfaranden som betjänar de anmälningsskyldiga och samtidigt propositionens centrala syften. De reducerar också den administrativa börda som ändringarna i vilket fall som helst förorsakar aktörerna. Det arbetet måste likaså ges tillräcklig med tid och tillräckliga resurser.

#### *Skatteförvaltningens bemyndiganden*

Bestämmelser om anmälningsskyldigheten för uppgifter om arbetstagare och entreprenader ska ingå i de nya 15 b, c och d § om informations-skyldighet för utomstående i lagen om beskattningsskyldighet. I bestämmelserna ingår också ett bemyndigande enligt vilket Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas samt om när och hur uppgifterna ska lämnas. Förfarandet är etablerat och motiverat. Skatteförvaltningen kan dessutom också begränsa informationsskyldigheten i fall som har ringa betydelse med tanke på ekonomin eller skattekontrollen. Det ska genomföras genom en gräns i eurobelopp.

Finansministeriet och Skatteförvaltningen har överlagt om gränsdragningssättet och gränsen i eurobelopp på grundval av kommentarer i samband med utskottsbehandlingen. Avsikten är att anmälningsskyldigheten i fråga om uppgifter om arbetstagare ska avgränsas för enskilda byggarbetsplatser på basis av projektets totala värde och i fråga om uppgifter om entreprenader på basis av varje entreprenad. I fråga om fortlöpande underhållsavtal är värdet på varje enskild beställning som görs enligt ett underhållsavtal som är utslagsgivande. Gränsvärdet beräknas bli 10 000—15 000 euro, vilket är värdet på det avtalade vederlaget utan moms.

Utskottet anser att de här avgörandena är välgrundade; de eliminerar som ovan sagts en stor del av de problem med gränsdragning och tolkning som annars uppstår. Det planerade gränsvärdet är samtidigt så pass lågt att propositionen ändå bevarar sin strukturella täckning - och därmed sin kontrolleffekt. Gränsvärdet kan också räknas ut senare om det uppstår behov och om förfarandet i sig är etablerat. Representanter för

byggindustrin har hänvisat också till den möjligheten.

En väsentligt högre gräns, t.ex. 50 000 som Kommunförbundet föreslagit, skulle däremot beröva regleringen dess kontrolleffekt. Den skulle sannolikt inte heller kunna omfattas av bemyndigandet, utan den skulle kräva en lagbestämmelse. Det är i sin tur inte ändamålsenligt med avseende på regleringens funktion.

Utskottet konstaterar ytterligare för tydlighetens skull att inga uppgifter baserade på anmälningsskyldigheten behöver ges om projekt som understiger gränsen. Bemyndigandena är i det avseendet delvis inexakta och bör preciseras så som det beskrivs i detaljmotiveringen. Befrielsen gäller däremot inte skyldigheten att föra förteckning enligt arbetarskyddslagen eftersom den baserar sig på arbetssäkerhetsaspekter, inte skattekontroll.

#### **Vissa enskilda frågor**

*Anmälningsfrekvens.* Vid utfrågningen av sakkunniga föreslogs det som ett sätt att lätta den administrativa bördan att anmälningarna ska lämnas tre till fyra gånger om året och inte månatligen.

Det är inte motiverat, anser utskottet. Hela projektets kontrolleffekt baserar sig uttryckligen på tillgången på information i realtid. Det ger möjlighet att bedöma bl.a. personers beskattningsstatus samt företags fasta driftsställe och registreringskyldighet. Att information kan hanteras i realtid är särskilt viktigt för kontroll av utländska arbetstagare och företag. Nyttan av propositionen skulle således delvis gå förlorad och skulle eventuellt bli kännbart blygsammare med avseende på kostnaderna.

*Försummelseavgift.* Försummelse av anmälningsskyldigheten ska sanktioneras med en försummelseavgift vars maximala belopp vid uppsåtlighet eller grov oaktsamhet för närvarande är 15 000 euro.

I propositionen föreskrivs vidare om situationer då den huvudsakliga genomföraren kan befrias från påföljder på grund av att ett fel eller en

brist i anmälan har förorsakats av en arbetstagare eller egenföretagare på byggarbetsplatsen. Den huvudsakliga genomföraren ska i så fall ändå anmäla om försummelsen till Skatteförvaltningen. Alternativt förutsätts att felet eller bristen i uppgifterna är av sådan art att den huvudsakliga genomföraren inte rimligvis kan förut-sättas ha känt till det.

Utskottet konstaterar för tydlighetens skull att regleringen inte förutsätter att byggherren är skyldig att utreda eller ta reda på de anmälda uppgifternas riktighet. Byggherrens roll är således främst att förmedla uppgifterna. Vetskap om felaktiga eller bristfälliga uppgifter kan uppstå främst när de anmälda uppgifterna uppenbart står i strid med andra uppgifter som byggherren besitter, eller om uppgifter inte fås alls.

Skatteförvaltningen har för sin del meddelat att praxis för tillämpningen i reformens inledande skede är försiktig och den allmänna hållningen vägledande. Det vinner utskottets gillande.

*Egnahemsbyggande.* Anmälningsskyldigheten gäller alltså i fortsättningen också privatpersoner och bl.a. egnahemsbyggande, så som det allmänt förutsattes i samband med framställningen om skattenummer. Anmälningsskyldighetens innehåll - information för skattekontrollen om arbetstagare och företag som har utfört byggnadsarbetet samt om löner och andra vederlag som betalats dem - måste vara under kontroll, särskilt då skyldigheten är kopplad till ett bygglov<sup>2</sup>.

Substansen med avseende på kontrollen är slutsynen, också en partiell sådan: en privatperson som fungerar som byggherre ska vid slutsynen visa byggnadstillsynsmyndigheten ett av Skatteförvaltningen utfärdat intyg över att uppgiftsskyldigheten har uppfyllts. Uppgifterna ska således lämnas till Skatteförvaltningen före slutsynen. Om intyget inte visas meddelar byggnadstillsynsmyndigheten om bristen till Skatteförvaltningen för kontrollåtgärder. I sista hand

kan också enskilda personer påföras försummel-seavgift.

Utskottet anser att den föreslagna regleringen utgör en fungerande helhet och ett motiverat till-lägg med tanke på kontrollen. För tydlighetens skull bör det konstateras att anmälningsskyldig-heten för en enskild som fungerar som byggherre endast gäller arbetstagare som denne själv har anställt och entreprenadavtal som denne själv har ingått. Varje entreprenör är således anmäl-ningskyldig för sin underentreprenad t.ex. på ett egnahemsbygge.

*Sanktionering vid användning av personkort.* Propositionen ålägger inte arbetstagaren att se till att uppgifterna på ID-kortet är riktiga.

Frågan om arbetstagarens ansvar aktualiserades redan i samband med behandlingen av skat-tenummer. Utskottet ansåg det då befogat att frå-gan behandlas i samband med den fortsatta be-redningen. Orsaken var bl.a. att arbetsgivarens direktionsrätt inte alltid blir genomförd t.ex. på små byggen om arbetsgivaren är okänd eller be-finner sig utomlands. Dessutom konstaterades det att praxis för tillämpningen vid arbetar-skyddsförseelser är så lindrig att en ordningsav-gift för arbetstagaren kan vara det ända säkra sättet att se till att uppgifterna är riktiga.

Enligt finansministeriets utlåtande togs påfö-rande av en ordningsavgift upp i samband med beredningen, men tanken övergavs tills vidare. Frågan kräver enligt ministeriet en mer omfat-tande fortsatt beredning och att man bedömer om förfarandet behövs. Det finns en möjlighet till det när vi har tillräckligt med erfarenhet av hur förfarandet med skattenummer fungerar. Arbets-livs- och jämställdhetsutskottet har inte heller ansett ändringen möjlig i detta skede eftersom det skulle förutsätta en genomgripande omvär-dering av förhållandet mellan arbetsgivaren och arbetstagaren.

Det saknas således grunder för en närmare be-dömning av frågan i detta skede. Utskottet reviderar ändå sin tidigare uppfattning och påskyn-dar en öppen bedömning av ärendet så snart ett lämpligt sammanhang yppar sig nästa gång.

<sup>2</sup> I ett bostadsaktiebolag gäller informationsskyldig-heten delägaren, trots att bygglovet beviljas bostadsak-tiebolaget.

*Ikraftträdande.* Utskottet föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2014. Ett villkor är då att de anvisningar som ändringen kräver står till aktörernas förfogande ca ett år tidigare. Om publiceringen av anvisningar fördröjs måste det övervägas om lagens ikraftträdande också bör senareläggas. Det väsentliga är att parterna kan ställa sig in på förändringarna så att kontrollmetoderna också i praktiken uppfyller de ambitiösa mål som nu uppställs för dem.

### **Detaljmotivering**

#### **1. Lag om ändring av lagen om beskattningsförfarande**

*15 b § 5 mom., 15 c § 2 mom. och 15 d § 4 mom.* I bestämmelserna ingår ett bemyndigande om att Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som avses i lagförslaget. Skatteförvaltningen ska också kunna begränsa informationsskyldigheten i fall som har

ringa betydelse med tanke på ekonomin eller skattekontrollen. Det ska genomföras bl.a. med hjälp av en beloppsgräns, som det konstateras ovan.

Formuleringen av bestämmelserna låter anta att vissa uppgifter alltid måste lämnas trots avgränsningarna. Det är ändå inte avsikten. Utskottet föreslår därför att ordet "alla" stryks i momenten. Således behöver inga uppgifter lämnas om projekt som faller utanför Skatteförvaltningens gränsvärde eller någon annan avgränsning.

#### **Utskottets förslag till beslut**

Riksdagen

*godkänner lagförslag 2 utan ändringar,*

*godkänner lagförslag 1 med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och*

*godkänner ett uttalande (Utskottets förslag till uttalande).*

## **1.**

## **Lag**

### **om ändring av lagen om beskattningsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 22 § 2 mom. och 22 a § 5 mom., sådana de lyder i lag 1224/2006, och  
*fogas* till lagen nya 15 b—15 d §, till 22 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 565/2004, 1224/2006 och 520/2010, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 och 4 mom. blir 4 och 5 mom., samt till 22 a §, sådan den lyder i lagarna 565/2004, 1124/2006 och 520/2010, ett nytt 5 mom., varvid det ändrade 5 mom. och nuvarande 6 mom. blir 6 och 7 mom., som följer:

#### **15 b §**

*Skyldighet för den huvudsakliga genomföraren av ett byggprojekt att lämna uppgifter om arbetstagare*

(1—4 mom. som i RP)

Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas, om när och hur uppgifterna ska lämnas och om

rätten att inte lämna (*utesl.*) uppgifter som avses i denna paragraf i fall som har ringa betydelse med tanke på ekonomin eller skattekontrollen.

#### **15 c §**

*Skyldighet för den som beställer byggtjänster att lämna uppgifter om entreprenaden*

(1 mom. som i RP)

Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas, om när och hur uppgifterna ska lämnas och om rätten att inte lämna (*utesl.*) uppgifter som avses i denna paragraf i fall som har ringa betydelse med tanke på ekonomin eller skattekontrollen.

15 d §

*Skyldighet att lämna uppgifter när byggherren är en fysisk person*

(1—3 mom. som i RP)

Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas, om när och hur uppgifterna ska lämnas och om rätten att inte lämna (*utesl.*) uppgifter som avses i denna paragraf i fall som har ringa betydelse med tanke på ekonomin eller skattekontrollen.

22 och 22 a §  
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen  
(Som i RP)

#### ***Utskottets förslag till uttalande***

*Riksdagen förutsätter att social- och hälsovårdsministeriet ser till att det publiceras heltäckande och tillräckligt detaljerade allmänna anvisningar om ge-*

*mensamma byggarbetsplatser för anställnings- och skattekontroll inom byggbranschen cirka ett år före den 1 juli 2014, då lagändringarna avses träda i kraft.*

Helsingfors den 5 april 2013

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Pentti Kettunen /saf  
medl. Pertti Hemmilä /saml  
Jouko Jääskeläinen /kd  
Timo Kalli /cent  
Sampsa Kataja /saml  
Esko Kiviranta /cent  
Mika Lintilä /cent (delvis)  
Matti Saarinen /sd  
Astrid Thors /sv  
Kauko Tuupainen /saf  
Kari Uotila /vänst

Pia Viitanen /sd  
Ville Vähämäki /saf  
ers. Johanna Karimäki /gröna  
Esko Kurvinen /saml  
Riitta Myller /sd  
Mats Nylund /sv (delvis)  
Sirpa Paatero /sd  
Antti Rantakangas /cent (delvis)  
Lenita Toivakka /saml (delvis)  
Tuula Väättä /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.